

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Lapkričio-November 10 d., 1975 m.

Kaina 15c

263

PORTUGALAI DUODA ANGOLAI SAVIVALDA

L. BREŽNEVAS NEPATENKINTAS SOVIETŲ ŪKIO REIKALAIS

Nepatinka prezidento Fordo kelionė
į Mao Četungo valdomą Kiniją

MASKVA, Rusija. — Praeitą penktadienį sovietų valdžia minėjo "Spalio revoliucijos" 58 metų sukaktį, suruošė didelį parodą Kremliaus aikštėje, sakė kalbas, bet ši metų sovietų karo jėgų paradas nebuvo toks didelis, koks būdavo ankstyvesniais metais.

Sovietų karo vadovybė ir Raudonąją aikštę neatvilkė didelių raketų, kurias rusams rodydavo anksčiau.

Sovietų ūkio reikalai sunkėja. Iki šio metų sovietų valdžia nepaskelbė gyventojams, kad sovietų pirkliai perka javus Amerikoje ir kitose valstybėse, kad galėtų išmaitinti didelį valstybės aparatą ir karo jėgas.

Komunistai išleidžia nepaprastai didesnes sumas policijai ir kariuomenei, bet jie nepajėgia pasigaminti būtiniausių kraštui reikmenų. Rusai skaitė apie žemės ūkio planų vykdymą 100%, bet tikrai dabar jie patiria, kad rusams neužteks duonos.

Brežnevas iššūktas iš
Artimųjų Rytų

Diplomatai tvirtina, kad Leonidas Brežnevas labai nepatenkintas sovietų vidaus ir užsienio politika. Jis tikėjosi įsistiprinti Portugalijoje, ten išleido stambias sumas, bet aiškėja, kad komunistai nepajėgė pavergti Portugalijos. Rusai iššūktai iš Artimųjų Rytų. Brežnevas labai atidžiai seka JAV ir Kinijos santykius.

Ji nervuoja prezidento Fordo pasirošimui kelionėn į Mao Četungo valdomą Kiniją. Mao Četungas patarė Kisingerui atsiimti nuo defektų politikos, bet Brežnevas mato, kad iš tos dešinės mažai kas išeina. Jis tikėjosi, kad jam pavyks susitarti su prezidentu Fordu dėl atomo ginklų kontrolės, bet prezidentas Fordas nesiruošė jokios naujos sutarties, jeigu amerikiečiams neleidžiama patikrinti sovietų atomo ginklų atsargų.

Nesutaras dėl atomo ginklų kontrolės, Brežneviui nėra jokios prasmės vykti į Washingtoną. Jo kelionė buvo atidėliojama iki metų galo, bet dabar jis jau mato, kad jis šiais metais Washingtonan nebus kviečiamas.

Ginklų kontrabanda į Meksiką

SAN ANTONIO, Texas. — Iki šio metų pasienio sargai buvo susirūpinę kontrabanda narkotikų į JAV, o dabar meksikiečiai rūpinasi ginklų kontrabanda į Meksiką.

Nustatyta, kad į Meksiką siunčiami ne tik mažieji revoliučiniai, bet ir kulkosvaidžiai. Tuo tarpu neišaiškinta, kam tie ginklai siunčiami: maistaujantiems meksikiečiams ar tai yra atlyginimas už Amerikai paruoštus įvairius narkotikus.

Libano premjeras neateina į posėdžius

BEIRUTAS, Libanas. Libane baigtos tarpusavės skerdynės, bet prasidėjo gili vyriausybės krizė. Libano premjeras Karami tiek užpykęs ant karo vadų, jis nebeuori kalbėti su krašto apsaugos ministru.

Libano kariuomenei buvo įsakta paversti ginklus ir atstatyti tvarką Beirute. Atrodo, kad kariams pavyko šį įsakymą išpildyti, bet premjeras Karami labai nepatenkintas, kad kariai "nesusėpė" laiku nuvykti į uostą ir konfiskuoti iškraunamus ginklus.

Dabar aiškėja, kad ginklai buvo atgabenti ir įteikti krikščionims, gintis nuo palestiniečių. Premjeras Karami tiek supykęs, kad jis neateina į premjero rūmus nedalyvaujant pasitarimuose. Premjeras bijo, kad vėl nepasidarys tarpusavės žudynės. Kariams pavyko atimti ginklus ir neleisti naujų barikadų statyti kelioms patestiniečių grupėms, bet palestiniečiai labai nepatenkinti. Jie patys gauna ginklų iš Sirijos, bet jie nemori, kad krikščionims būtų siunčiami ginklai iš užsienio.

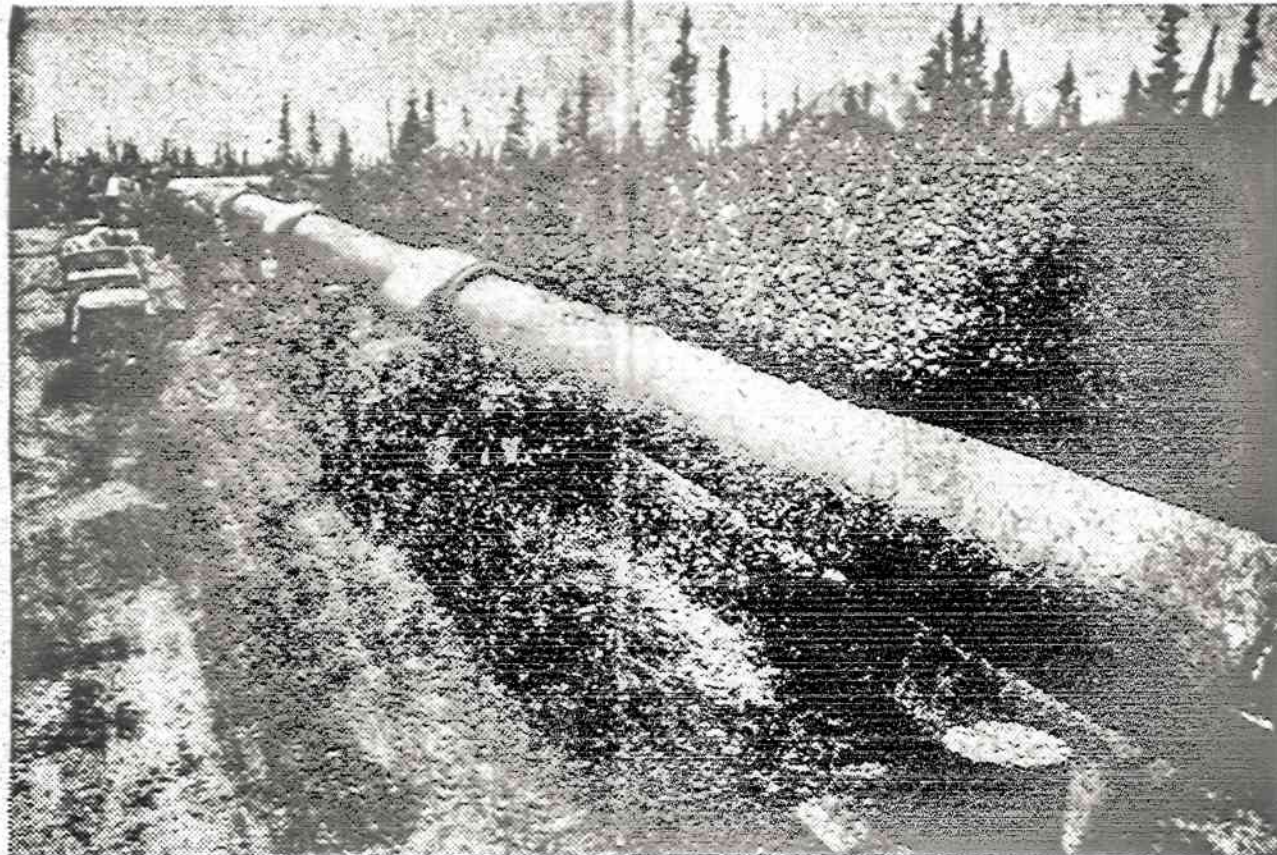
Nusigyveno REA kompanija

Siuntinių persiuntimo firma, REA Express Inc., paskelbė bankrotą, kurį teismas patvirtino. Nuo pereinimo penktadienio nebeprima siuntinių. Ji turi savo 230 skyrių US, Kanadoje ir Puerto Rike. Samdo virš 8.000 tarnautojų. Firmos turtas siekia 44 mil., o skolos — apie 55-65 milijonus.

REA tarnautojų unija, turinti apie 6.000 narių, pasiūlė perimti REA biznį. Jie sutinka perimti visus firmos šėrus ir 10-ties milijonų sąskaitas, už kurias, surinkusi pinigų, pusę jų sutinka atiduoti skolintojams — kreditoriams.

Ji vertėsi daugiausia didžiais siuntiniais. Veikianti United Parcel Service neprima siuntinių, sunkesnių kaip 50 svarų, o United State Postal Service — didesnių kaip 100 kv. colių ir sveriančių virš 70 svarų.

Marokiečiai, bijodami žengti į minų laukus, išsirikavo pagal spygliuotus vielas ir mėsą, si Alachui. Kiti nuvyko ieškoti neminuoto Ispanų Sacharos pasienio.

Iš šiaurės Aliaskos į Valdez uostą vedama 800 mylių vamzdis aliejui leisti. Darbininkai apraukia vamzdį izoliuojančia plastikine medžiaga, kad žiemos šalčiai jo nesugadintų. Aprauktas vamzdis atrodo žymiai storesnis.

MIKRONEZIJOS SALOS PARUOŠĖ SAVO KONSTITUCIJĄ

Rinkti atstovai tikisi patys tvarkyti
visus salų gyventojų reikalus

SAIPANAS, Mikronezija. — Praeitą šeštadienį Mikronezijos salų atstovai baigė steigiamąjį pasitarimą, kuris paruošė konstitucijos projektą visu salų gyventojams.

Mikronezijos salų rinkti atstovai posėdžiavo 90 dienų, aptarė pagrindinius savivaldos klausimus, paruošė konstitucijos projektą ir leis gyventojams dėl ruošiamo projekto pasisakyti.

Nuo Antrojo Pasaulinio karo iki šio metų salas valdė amerikiečiai, bet dabar, priėmus konstituciją, Mikronezijos salas pats tvarkys savo reikalus.

Salose gyvena 100.000 gyventojų. Mikronezijos salose dabartiniu metu gyvena gal kiek daugiau negu 100.000 gyventojų. Į naujai organizuojamą Mikronezijos valstybę įeina Truk salos, Marshallų salos, Ponapės, Palau ir Yap salos.

Pradžioje buvo planuota prie Mikronezijos priskirti ir Marianų salas, bet dabar aiškėja, kad minėtų salų gyventojai norėtų tapti integraline JAV dalimi. Galimas daiktas, kad prie Marianų prisijungs ir Kusaie salų gyventojai. Mikronezija bus federalinė valstybė, kurios seimanas atstovus rinks kiekviena sala.

Konstituciją ruošė 35 atstovai, išrinkti iš kiekvienos salos. Steigiamajam seimui pirmininkavo Truk salos atstovas Tosiwa Nakayama.

Prezidentienė ir vėžio liga

Guttman Breast Cancer Institute, Manhattane, N. Y., su ruošiamame bankete kalbėjusi prezidentienė Betty Ford priminė, kad, nuodugnai patikrinus, yra visiškai sveika, nebeturinti vėžio ligos. Vėžio draugijos Betty Ford buvo atžymėta ir pagerbta. Su ja kartu buvo pagerbtas ir žurnalistas Ann Landers. Guttmano krūties vėžio institutas tiria nemokamai visas virš 30-ties metų moteris, ar jos, kartais, neturi vėžio ligos.

Paleido olandą Tiede Herremą

DUBLINAS, Airija. — Airijos grobikai paleido olandą milijonierių Tiede Herremą. Ilgus metus Herrema vežiojo aiurams maštininkams maistą, ginklus ir informacijas. Iš maštininkų Herrema tapo turtingas biznierių.

Prieš penkias savaites maštininkai pagrobė patį Herremą ir pareikalavo milijonų. Nei jo šeima, nei britai neskubėjo jo gelbėti, nors grobikai keliais atvejais kėsinosi į jį nužudyti.

Policija išaiškino namą, kuriame buvo laikomas Herrema ir jį apsupo, bet grobikai nepasidavė. Pagaliau praeitą šeštadienį grobikai paleido jį, o patys pasidavė policijai. Prieš paleisdami jie įteikė Herremui revolverio kulka, nuo kurios jis turėjo žūti.

Paleistas Herrema pareiškė, kad jis keliais atvejais buvo gerokai apdužytas. Bet jis grobikams nieko blogo nelinkė. Jis džiaugiasi, kad jie vis dėlto paliko jį gyvą.

Jack R. Johnson Cape Girardeau, Mo., aerodrome norėjo pagrobti lėktuvą, bet pilotas, išstūmęs jį pro duris. Grobikas, bekrisdamas žemėn, užsimušė.

Prezidentas Fordas paskyrė civilį teisininką John McLucas eiti JAV aviacijos sekretoriaus pareigas ir vadovauti visai Federalinės Aviacijos administracijai. Iki šio metų tvarkė aviacijos reikalus Alexander M. Butterfield atstatydyti iš pareigų.

TRYS GRUPĖS SUTIKO SUDARTYTI VIENĄ VYRIAUSYBĘ

Ugandos diktatorius Idi Amin įtikino
kovojančias grupes susivienyti

NEW YORK, N. Y. — Iš Lisabono ir Ugandos į Jungtines Tautas ateinančios žinios sako, kad dabartinė Portugalijos vyriausybė sutiko, kaip praeitais metais buvo pažadėjusi, atndadienį perduoti kolonijos valdžią naujai sudarytai nepriklausomos Angolos vyriausybei.

Hasanas II tarsi su ambasadorium

AGADIRAS, Marokas. — Maroko karalius pasikvietė Ispanijos ambasadorių Agadirą ir pradėjo pasitarimus, kaip baigti "užkariavimo žygį".

Maroko karalius žino, kad ilgai prie sienos jis negalės laukti tūkstančių marokiečių, kurie dienomis kepa karštoje Sacharos saulėje. Jis nedrįsta įsakyti jiems eiti į minų laukus, bet nori rasti išeitį iš dabartinės padėties.

Jis nori, kad ispanai padarytų ką nors drąsiosko ir sudarytų sąlygas jam atšaukti Ispanų Sacharon pasiųstus marokiečius. Ispanai nesirengia nieko daryti, bet jie yra pasiryžę neleisti marokiečiams įsiveržti į Sacharą ir išardyti nustatytą tvarką.

Henry Kisingeris įvairiai pasakoja

WASHINGTONAS, D. C. — Valstybės sekretorius Henry Kisingeris reikalavo, kad prezidentas Fordas atleistų buvusį krašto apsaugos sekretorių James Schlesingerį, bet kai prezidentas jį atleido, tai dabar Kisingeris pasakoja, kad jis atleidimo nenorėjęs.

Jis pripažįsta, kad Schlesingeris buvęs geras krašto apsaugos sekretorius ir nežina, kodėl Fordas jį atleides. Jis pareiškė, kad ne visuomet sutikęs su J. Schlesingerio nuomonėmis, bet jis pripažįsta, kad atleistas buvęs geras sekretorius ir turėjęs toliau eiti jam pavestas pareigas.

Krašto apsaugos departamente vyrauja įsitikinimas, kad Kisingeris privertęs prezidentą atleisti Schlesingerį.

Piliulės gali sukelti vėžį

Medicinos daktarai tyrinėtojai, dirbantieji Kalifornijos universitete bei sveikatos departamente, praneša, kad neįtūmą kontroliuojančios piliulės gali sukelti krūties vėžį.

Nors tuo tarpu tikrų įrodymų nėra, bet tyrinėjant ir stebint 1300 moteris San Francisco rajone, 1960—1972 m., pastebėta, kad kontraseptinės neįtūmą piliulės, jas vartojant 2-4 metus, sudaro sąlygas vėžio pradžia moterų krūtys.

Jaunos moterys, vartojusios iki 20-30 m. amžiaus piliules neįtūmumui išvengti, taipgi lengvai gali susirgti krūties vėžiu.

Visą metų Angoloje kovojo trys angoliečių grupės dėl valdžios. Ta kova buvo tokia žiauri, kad susirėmimų metu žuvo tūkstančiai žmonių. Vienai angoliečių grupei vadovauja Rusijos komunistų agentai ir patioje Angoloje veikia portugalai komunistai. Atrodo, kad ši grupė yra gavusi naujų sunkvežimių, kulkosvaidžių ir priestankinių pabūklų iš Sovietų Sąjungos. Vasco Gonsalves laiko Angoloje buvus portugalų garnizonas rėmė šią grupę.

Antrąją kovojančių grupę sudaro Mao Četungo komunistinės srovės žmonės. Ši grupė turėjo gana gerus karinius patarėjus, bet ji niekad neturėjo pakankamai ginklų. Trečiąją grupę sudarė angoliečiai, norintieji nuo užsienio nepriklausančios Angolos. Kiekviena grupė turi savo ginkluotus partizaninius dalinius.

Premjero Azevedo vadovaujama vyriausybė buvo pasirošiusi duoti nepriklausomybę Angolai, bet ji nenorėjo duoti jos komunistų rankas. Azevedo pareikalavo sudaryti vieną vyriausybę visam kraštui, kuri galėtų imti atsakomybę už gyventojų saugumą ir krašto ūkio reikalų administraciją.

Pradžioje kovojančiomis grupėm buvo labai sunku susitarti. Kovojančių grupių vadai net tartis nenorėjo. Kaip diplomatai sako, Ugandos diktatorius Idi Amin paveikė visas kovojančias grupes. Jo paslysti atstovai tarėsi su visom trim kovojančiomis grupėmis, kurios sutiko sudaryti vieną vyriausybę visam kraštui.

Portugalija jau praeitais metais paskelbė, kad ji sutiksianti perduoti valdžią, bet ji nenori, kad buvusi Portugalijos kolonija taptų Sovietų Sąjungos arba Kinijos kolonija Portugalai kolonijos valdžią antradienį atiduos nepriklausomai Angolos vyriausybei. Naujoji vyriausybė pasižadėjo baigti tarpusavės kovas ir tvarkingai išlydėti visus Portugalijos karius, iki šio metu gyvenančius Luandos kareivinėse ir prižiūrijusius uostus.

Atstovas Robert W. Kasten pataria pertvarkyti US darbo biurą. Ten prisivėisė daug brangiai kainuojančių biurokratų, bet darbų nemoka surasti.

Vėsu, galimas lietus. Saulė teka 6:33, leidžiasi 4:35.

ZMONIJA IR ZMONISKUMAS

Šių dienų politinėmis, filosofinėmis ar socialinėmis temomis pasisakymuose žodis žmonija vaidina pirmąjį vaidmenį.

Šis žodis priimamas pagarbiai, be prieštaravimų ir dargi neklausiant koks, teisybę sakant, minimas reikalas, kuriam jis taikomas. Žinoma, jog žemės drebėjimai, bada palydinčios katastrofos ir panašios masinės nelaimės gresia daugeliui žmonių, bet nesirytama paklausti kaip visa tai paveiks jų prieauglį, kodėl jaunios kartos be pertraukos sekama viena po kitos, jeigu įvairios nelaimės neišvengiamai gresia visiems.

Rėligija mus guodžia pomirtinių gyvenimu, bet pasekime — savijudysčių daugėjimas paverčia tai iliuzija. Ir juo labiau įtikima nemirtingumu, juo labiau susiduriama su žmonijos ideja.

Kitaip gyvena kiti gyvūnai ir augalai. Jokio rengimosi pomirtiniam gyvenimui jie nežino, nesvarsto, nesiteirauja, nesiklausia; ramiausiai sau gyvena, kaip jiems Dievo skirta. O mes, žmonės, rūpinamės,

studijuojame, klausinėjame, turime atsakinėti, stengtis patikinti savąją egzistenciją ir naujais pagrindais per pamaldumą, klusnumą, gerus darbus artimui ir pns., įgyti Dievo malonę, kad pelnytume amžiną laimę ir amžiną po mirties gyvenimą...

Šia tema, žurnale "Kommentar" išeinančiame Freiburge buvo Otto Hartmano rašinys. Hartmanas — knygų autorius, visuomenininkas, žurnalistas, paskaitininkas, aktorius. Daug paskaitininkų teko girdėti, bet jo paskaitos labai gyvos, įtikinančios ir giliai įsmingančios klausytojų sąmonę. Jis pvz., klausia: Ką vadiname žodžiu "žmonija"? Mokslas sako, jog tai dabar žemės rutulio paviršiuje gyvenantieji žmonės.

Tačiau, ar galima kalbėti apie žmonijos istoriją ir ateitį, turint galvoje tik pereinamas individualybes, jeigu nėra jokio praeities ryšio su badartimi ir ateitimi?

Kas yra žmonijos subjektas? Žmonijos išsivystymas charakterizuojamas taip, jog mes priklausome ne tik fiziškai,

Home-canning is an easy and economical way to enjoy seasonal favorites all year 'round. Special weight control, (right) featured on all deluxe Mirro-Matic aluminum pressure cookers and canners, automatically maintains correct pressure.

bet ir dvasiniam pasauliui ir sekame jo pusiausvyrą. Mūsų laikais pirmiausia pasireiškia laisvos minties ir beatsakin-gumo jausmas prieš tai kas vadinama progresu ir prieš save pačius. Žilos senovės laikais visuomenei vadovavo pranašai, žyniai, vaidilos, orakulai, karaliai... Dabar mes patys rūpinamės savo išprusimu, tikrinti savo žinias, valdyti savo aistras...

Kiekvienas politikuojame, kiekvienas kritikuo-jame mokslininkus, redaktori-us, senatorius, prezidentus... Gyvenimas nelinkęs teikti atsakymus: ar taip gerai, o jei ne, tai kaip reikia elgtis?... Fizika, chemija, technika, valdžią turintys įgalina materialiniame pasaulyje orientuotis, jame gyvenantiems teikia patogumus, bet visa tai dar nesudaro atsakymo, nepasako kas reikia daryti ir ko siekti, ir ko, kaip jau praėjusio, at-gyvenusio, atsilikusio, atsisa-kyti, vengti.

Ideologija sukurta pasire-miant popierinėmis programo-mis — teveda tikslai į diktatū-rą, kuri beveik visada parem-ta sauvale, prievarta, smurtu. Tame ir glūdi visų nuosirdžių idealistų tragedija.

Dažnai kalbama apie vieny-bę, brolybę, meilę... o tik įsi-gilinkime — visur viešpatau-ją egoizmas, pavydas, prievart-a, gobšumas ir žiaurumas. Nesudaro išimties nei aukšto-jį Romos bažnyčios hierarchi-ją, nei Karolis Marksas, kuris savo teorijas taipgi bandė pa-grįsti "krikščioniškos" princi-pu, nors visa jo esybė, visa es-mė, visa egzistencija buvo per-sisunkusi atėizmu, klasių ne-apykanta ir žiauriu žmogaus prieš žmogų siundymu — kova, t. y. tik materialine pasaulė-žiūra, o tai savaime jau yra žemi-šiausia žmogaus prigimties pakopa, žemiausias žmogaus primityvumo socialinis taigas.

Bendrai, žmonijos istorija — sprendžia Hartmanas — ne žmoniskumo istorija.

Šių dienų biologai bando tai paaiškinti "paveldėjimo" te-teorija — ypatybėmis iš seniau-sių žmonijos gyvenamų laikų. Tai klaidinga.

Žiaurumas, agresyvumas, nai-kinimo - žudymo aistra — visa tai toli pralenkia plėšriuosius žvėris, jų instinkta. Žvėrį tik-tai bėdas verčia pulti — žudyti kitą. Mirtiną nuodėmę (krikš-čioniško — katalikiško mokslo prasme) gali turėti tiksliai žmo-nės, o vienok, esmėje, jie yra plėšresni už laukinius žvėris. Tos nuodėmės nevengia... Ko-dėl?

Rėligija, priverstinis pamal-dumas, Dievo baimė ir klerui klusnumas, tai nėra kelias į dorybę, į Dievą. Priešingai. Tik rimtai paskaitykime baž-nyčios istoriją (žinomą klero autorių nesuklastotą!) atkreip-kime dėmesį į "neklaidingųjų, šventųjų tėvų" gyvenimą, ir prisiminkime jų vykdytą ir laimintą nežabotą terorą tai-kytą dažniausia visai nekal-tiems žmonėms; vienuolio Tarkvėmos vardas ir šian-dien sukrečia šurpu; akių gy-viems lupinėjimas, liežuviu iš-rovimas, kastracija, o Albi-gėnų žudymas ir t. t. ar ne su-kelia šurpą?... Taip šv. ink-vizicijos laikais, kai nekalčiau si žmonės — mokslininkai bu-vo apšaukiami eretikais ir kan-kinimais — savo technika žiau-rumu toli pralenkiančia da-bartinės KGB priemonės — bu-vo kankinami ir žudomi. Savo Dievo gyvenančio amžinyje, neapsakomai puikiai įrengtoje aukštybių rezidencijoje, palai-mintas žiaurusis Čingis — Cha-nas nuteriojo pusę Azijos, Kris-taus gi vardu, žiauriausios ink-vizicijos vykdyta — baisiausi-ai tariamų eretikų persekio-jimai, kankinimai, žudyniai pralenkė. Juo Intelligentiškes-nis darėsi žmogus, juo jis bu-vo žiauresnis, juo daugiau jis savo žudikiškiems darbams ra-do pateisinimą.

Tuo būdu išsivyravo šūkis: kieno galybė to ir teisybė ir, — kitaip manantiems žmonėms pasidarė sunkiai beįmanoma gyventi. Įsipilietina įvairūs persekiojimai, kankinimai, nai-kinimai...

Senovės laikais agresyvumą diktavo nedatekliai, medžia-ginis skurdas (ergo — reikalas) arba aistra. Mūsų gi laikais — pikčiausioju priešu yra ideo-logija. Kaip akloji jėga ji egzis-tuoja pasaulyje ir veikia pana-šiai pagal įsakymą veikian-čiai be širdies bejausmei ma-šinai — robotui.

Sunku, nesmagu dabar net su žmogumi kalbėti, jis nesi-klauso kito minčių pareiški-mo, o iš anksto sprendžia, jog pokalbininko žodžiuose nėra prasmės, kad jis niekus pasa-koja, nelogiškai galvoja ir t. t. Tik pasiskaitykime šių dienų

paudą, o ypač mūsų lietuviš-ką spaudą...

Iš mediciniško taško žiūrin-t — ideologija dabar sunkiai serga... Be viduramžių inkvi-zicijos ir vėliau Robespiero, Lenino, Hitlerio, Mao ir kt. va-dų ideologija, tai teisingas ir liūdnas pavyzdys. Kai kurie biologai svajoja agresyvumą iš-naikinti ir tuo patenkinti, iš-gydyti žmoniją. Jeigu tatali pavyktų, būtų kažkas pana-šaus į skruzdžių ar bičių, t. y. tvarintų be aukštesnio savojo "Aš" supratimo gyvenimą. Ta-čiau, kovoje su piktu, antisoci-alumu ir neįgiamomis žmonių savybėmis galima sustvirtinti savo dvasinę esmę. Gerbti kitų žmonių mintis — būtų žmoni-jos žmoniskumo išsivystymo sekla.

Deja, dar reikia žmogaus sąmonę užkariauti, pergalei ją, įtikinti, įžmoninti ir sužmonin-

ti. Tapti žmogumi, būti žmo-gumi, nėra taip paprasta. Tam neužtenka tik nuolatos kartoti: "darykim kitam gera, neplet-kavokim", o patiems kas die-ną su tais doros principais iš-tolo apsilenkti. Kol žmogus savo akyje nemato rąsto, o kito — net šapelį įžiūri, kol žmogus žmogui — vilkas, tol nebus įmanoma žmonijai auk-lėti "pilnutinius" žmones.

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONELEŠ LIDŽIUVIENES

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIŪDŽIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Kviečiame į Felikso Vaitkaus skridimo 40 metų sukakties

BANKETA

Sekmadienį, š. m. lapkričio 16 d.

POLONIA GROVE SALĖJE

4604 ARCHER AVE.

(Prie 46-tos gatvės), Brighton Parke

Prisiminsime transatlantinio lakūno FELIKSO VAITKAUS prieš 40 metų skridimą per Atlantą ir kelionę į Lietuvą.

VAKARIENĖ,

MENINĖ DALIS

IR ŠOKIAI

Orkestrui vadovauja — G. JONIKAS.

Pradžią: 4 val. popiet.

Vakarienė su šampanu asmeniui 10 dol.

MINEJIMĄ RUOŠIA NAUJIENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto raštu

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu HA 1-6100.

Bus didelė Felikso Vaitkaus skridimo dokumentų paroda. Pranešimas, kaip tas skridimas buvo suorganizuotas.

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM BANKETE

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before.

You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

LIETUVOS TEISMAI

Atsikūrusiojo nepriklausomojo Lietuvos, panašiai kaip ir kitose valstybėse, teismai buvo bendrieji ir ypatingieji, arba specialios paskirties teismai.

I. Bendrieji teismai

Ši tema, tikslingumo sumetimais, čia yra suskirstoma į šiuos skyrius: 1) teismų organizacija ir jų kompetencija, 2) teismų darbas ir sprendimų vykdymas, 3) Klaipėdos krašto teismai, 4) ipotekiniai reikalai, 5) buvę teismų pirmininkai ir teisėjai ir 6) okupacijos ir jų padariniai.

1) Teismų organizacija ir jų kompetencija

Kalbant apie atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos bendrųjų teismų organizaciją ir jų kompetenciją, čia pirmiausia reikia turėti galvoje pirmojo Lietuvos teisingumo ministro P. Leono parengtą Laikinąjį Lietuvos teismų ir jų darbo sutvarkymo įstatymą (Laik. Vyriausybės žinis — nr. 2-3 1919.I.16) su

kai kuriais vėlesniais jo pakeitimais bei papildymais ir 1933 m. išleistą visai naują Lietuvos teismų santvarkos įstatymą (Vyriausybės žinis — nr. 419 1933. VII.11), pagal kurį, jam pradėjus veikti nuo tų pat metų rugsėjo mėn. 15 d., ligi tol veikusieji teismai buvo perreformuoti. Dėl to ir šių teismų apžvalga čia suskirstoma į du laikotarpius: a) į laikotarpį iki 1933.IX.15 d. ir b) į laikotarpį po to.

A) Laikotarpis iki 1933.IX.15 d.

Pagal paminėtą Laik. Lietuvos teismų ir jų darbo sutvarkymo įst., kuriuo buvo pakeisti bei papildyti Lietuvos veikę carinės Rusijos teisminiai statutai (Ist. Rink. XVI t.), atsikūrusiojo nepriklausomojo Lietuvos buvo įsteigti ir veikė šie bendrieji teismai: a) taikos teisėjai, b) apygardų teismai ir c) Lietuvos Vyriausiasis Tribunalas.

Taikos teisėjams, kaip pirmos instancijos teismui, buvo pa-

Susidaro įspūdis, kad paskui sekanti policija nori sustabdyti Mary Ellen Eckelbergą, jojančią grynakraujų arabiškų žirgų. Ji nebus baudžiama už ristių joimą miestų gatvėmis. Iš Winnipeg'o ji joja į New Orleans. Policija ją lydi per miestelius, kad niekas jojikei arba arkliai nesusitiktų.

vesta spresti: a) baudžiamosios bylos dėl nusikalstamų darbų, už kuriuos grėsė nedidesnė bausmė kaip paprastas kalėjimas, išskyrus bylas dėl valstybės ir vietos savivaldybių tarnautojų tarnybinių nusikalstamų darbų, b) civilinės ginčo bylos su iškinito kaina ligi 5,000 litų (pačioje pradžioje ši ribojanti kaina buvo mažesnė), išskyrus ginčo bylos dėl nuosavybės teisių ir nekilnojamojo turto, ir c) visos vadinamos neginčo bylos, kaip atiteisimas skolų pagal protestuotus vekselius, tvirtinimas testamentų, patvirtinimas įpėdinystės teisių, globos bylos ir kiti apsauginiai reikalai.

Apygardų teismai veikė kaip pirmos ir kaip antros instancijos teismai. Jiems buvo pavesta spresti: a) kaip I instancijai — visos tos civilinės ir baudžiamosios bylos, kurios nebuvo pavestos taikos teisėjams ir kitiems teismams, ir b) kaip II instancijai — apeliaciniai ir kitoki skundai dėl taikos teisėjų sprendimų bei nutarimų.

Lietuvos Vyriausiasis Tribunalas, vienas visai Lietuvos teritorijai, buvo apeliacinis ir kasacinis teismas. Jam, kaip apeliaciniam teismui, priklausė tos bylos, kurias apygardų teismai sprendė kaip I instancijai, o kasacinio teismui (nuo 1921 m. liepos mėn.) buvo su kai kuriomis išimtimis bylos, kurias apygardų teismai sprendė kaip II instancijai. Be to, jis dar buvo kasacinis teismas ir kai kurioms ypatingųjų teismų byloms, apie ką bus kalbama vėliau. Jam, kaip aukščiausiajam teismui, buvo pavestos spresti dar ir kai kurios kitos bylos. Pavyzdžiui, jis, kaip pirmoji ir galutinė instancija, galėjo spresti ir sprendė bylas dėl ministrų ir valstybės kontrolieriaus padarytų tarnybinių nusikalstamųjų darbų.

Taikos teisėjai buvo vienasmeniniai teismai, o apygardų teismai ir Liet. Vyr. Tribunalas buvo kolegijiniai teismai, kurių kiekvienas turėjo savo pirmininką, jų padėjėjus ir tam tikrą skaičių teisėjų, tada vadintų teismo nariais. Be reguliarių teisėjų, Vyr. Tribunalole karinėms byloms dar buvo ir specialus ka-

linis teisėjas, kuris buvo skiriamas iš nuolatinių kariuomenės teismo teisėjų 3 metų laikui, paliekant jį ano teismo etatuose. Kiekviename šių kolegijinių teismų buvo civilinis ir baudžiamasis skyriai ir vienam iš jų skyrių vadovavo pats teismo pirmininkas, o kitam — jo padėjėjas. Be to, kai Lietuva atgavo Klaipėdos kraštą, to krašto byloms Vyr. Tribunalole buvo sudarytas dar specialus Klaipėdos krašto skyrius, kurio didžiulia susidėjo iš teisėjų, paskirtų iš to krašto magistratūros. Taikos teisėjui pavestas plotas buvo vadinamas nuovada ir dėl to teisėjas buvo vadinamas tokios ar kitokios nuovados taikos teisėju.

Pirmieji taikos teisėjų teismai ir Kauno bei Marijampolės apygardų teismai, nors kai kurių asmenų paskyrimas buvo padarytas jau 1918 m. gruodžio mėn., susiorganizavo ir faktiškai pradėjo veikti 1919 m. pradžioje. Marijampolės apyg. teismui, tada pradžioje vadintam dar Suvalkų apyg. teismu, priklausė visa Suvalkija, išskyrus tą jos dalį, kuri buvo priskirta prie Kauno apskritys, o visa likusi tuometinė Lietuvos teritorija buvo palikta Kauno apyg. teismui. Vėliau prisidėjo dar du apyg. teismai, būtent: 1922 m. vasarą buvo įsteigtas šiaulių apyg. teismas ir 1924 m. — Panevėžio apyg. teismas. Dėl to pirmą kartą Kauno apyg. teismo teritorija po to gerokai sumažėjo, bet ir po to jis visą laiką liko pats didžiausias apyg. teismas. Be to, anuo metu, kai Vilnius iki 1919.I.6 d. ir paskui 1919 m. rudens trumpą laiką buvo Lietuvos valdžioje, abiem atvejais buvo organizuojamas ir Vilniaus apyg. teismas, ypač tolokai jau buvo pažengta antruojų atveju, bet dėl bolševikų ir lenkų okupacijų abiem atvejais jam neteko pradėti veikti.

Liet. Vyr. Tribunalas buvo suorganizuotas Kaune ir pradėjo veikti 1919 m. vasarą. Tiesa, šio teismo pirmininkas A. Kriščiukaitis toms pareigoms buvo paskirtas jau 1918.XII.10 d. ir jam buvo pavesta suorganizuoti Vyr. Tribunalą Vilniuje, bet 1919.I.6 d. Vilnių užėmus Sov. Rusijos kariuomenei ir po to tu pačių metų balandžio mėn. jį užėmus lenkams, A. Kriščiukaitis 1919 m. birželio mėn. iš Vilniaus grįžo į Kauną ir čia pradėjo jam pavestą Vyr. Tribunalole pirmininko darbą.

Panašiai kaip buvo su apygardų teismais, pradžioje taikos teisėjų, palyginti, irgi buvo labai maža, bet, laikui bėgant, jų skaičius buvo vis didinamas ir kai jų maždaug jau pakako, tai vienam taikos teisėjui teko aptarnauti plotas maždaug su 30-50 tūkstančių žmonių.

Teismų pirmininkai ir kiti aukštesnieji teisėjai pačioje pradžioje buvo skiriami Valstybės Tarybos prezidento, o vėliau juos skyrė Respublikos Presiden-

tas. Teisingumo ministrai pristatė; žemesniuose teisėjus skyrė Teisingumo ministras. Buvo reikalaujama, kad asmenys, skiriami teisėjais, būtų baigę aukštąjį teisių mokslą ir turėtų reikiamą praktikos stažą, bet, reikalui esant, buvo leidžiama skirti ir neturinčius šių kvalifikacijų asmenis. Be to, taip pat dar buvo reikalaujama, kad skiriami teisėjais asmenys būtų Lietuvos piliečiai ir kad jie neturėtų neleidžiančių teisėju būti diskvalifikacijų, kaip baudimas už kai kuriuos nusikalstamus darbus, paskelbimas neišsimokančiu skolinku ir dar kai kurios kitos teisėjui nederančios ydos. Pradžioje labai trūko diplomuotų teisininkų ir dėl to dalis teisėjų, daugiausia taikos teisėjų, buvo paskirta be aukštojo teisių mokslo cenzos; taip pat buvo sumažinti ir praktikos stažo reikalavimai, o buvo žiūrima, kad skiriamas asmuo sugebėtų jam pavestas pareigas eiti, ir didžiulia tokių paskirtųjų nepavykė — jie savo darbą pagal to meto sąlygas yra atlikę gerai.

Dėl buvusio nepakankamo teisėjų skaičiaus susidarius dideliu kiekiui neišspręstų bylų, Teisingumo ministras A. Tumėnas 1924 m. buvo pravedęs per Seimą įstatymą, kuriuo buvo įvesta tam tikra pris. advokatų talka teismui, būtent: apyg. teismo ir Vyr. Tribunalole teisiančiam sudėčiai papildyti, t. y. trečiojo teisėjo vietai užimti, galėjo būti nustatyta tvarka skiriami pris. advokatai. Šis įstatymas, teisininkų pramintas Lex Tumenensis, advokatų buvo labai nemėgiamas, jis buvo susilaukęs tam tikrų priešiškų ir dėl to ši savo rūšies advokatų mobilizacija truko neilgai — ji buvo praktikuojama tik vienus kitus metus.

Visi teismų darbuotojai pradžioje buvo įrikiuoti į bendras administracijos tarnautojų kategorijas ir dėl to jų atlyginimas, palyginti, buvo nedidelis, bet vėliau, rodos tais pat 1924 m., jau minėtas Teisingumo ministras A. Tumėnas pravedė per Seimą įstatymą, kuriuo teisėjams, o taip pat prokurorams bei jų padėjėjams (tada vadinamiems valstybės gynėjais ir valst. gyn. padėjėjais), tarytojams,

teismo kandidatams ir dar kai kuriems kitiems atsakingiems tarnautojams, buvo sudaryta atskira kategorijų lentelė ir bu-

vo nustatytas specialus atlyginimas, kuris, lyginant su senuoju, buvo gana žymiai pakeltas. (Bus daugiau)

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4 %

year

PAID AND COMPOUNDED QUARTERLY

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2 %

Mutual Federal Savings and Loan

2112 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri., 9-4 Thur., 9-8 Sat., 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

7 1/2 %

Mutual Federal Savings and Loan

2112 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri., 9-4 Thur., 9-8 Sat., 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomui minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išelių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui iškleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizdžiuose svaioja juokauja ir verkią poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Valčiūnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILERŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolius Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie šventintąsias Lietuvos senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis \$3.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Belys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 187 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūriniai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumėnė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami išgauti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridodant čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiluntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choral, grupės, užaakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiluntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

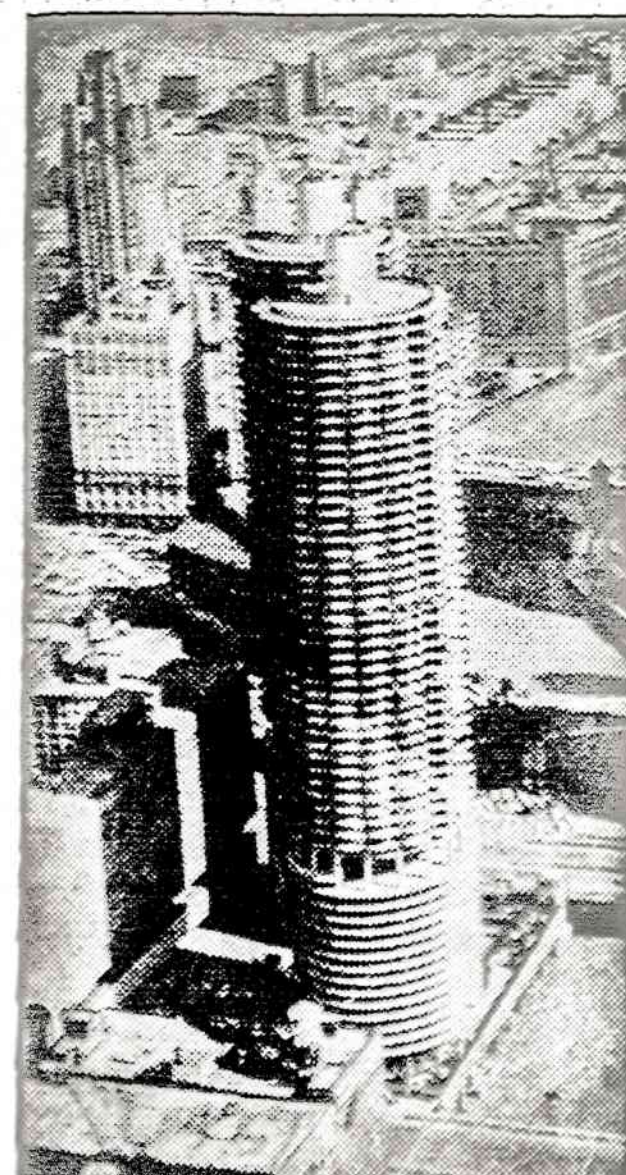
Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4 %

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4 %

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates:	Trims mėnesiams vienam mėnesiui	\$7.50
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	Kanadoje: metams _____ \$30.00 pusi metų _____ \$16.00 vienam mėnesiui _____ \$3.00	
15 cents per copy.	Užsieniuose: Metams _____ \$31.00 pusi metų _____ \$16.00 vienam mėnesiui _____ \$4.00	
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams _____ \$30.00	Naujienuos eina kasdien, šakirant sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben druomenė, 1739 So. Halsted St., Chicago Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100	
pusi metų _____ \$16.00		
trims mėnesiams _____ \$8.50		
vienam mėnesiui _____ \$3.00		
Kitose JAV vietose:		
metams _____ \$26.00		
pusi metų _____ \$14.00		
Kitose JAV vietose:		
metams _____ \$26.00		
pusi metų _____ \$14.00		
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.		

Teks prablaivinti nuotaikas

Niekam ne paslaptis, kad Helsinkio konferencija gerokai apgriovė vieningą lietuvių darbą. Vieniems atrodė, kad Helsinkyje buvo pasirašytas "politinis gėdos" dokumentas, o kiti buvo įsitikinę, jog tai yra paprastas susitarimas, kuris gali padėti išsiaiškinti pozicijas ir artėti prie mums visiems rūpimos pavergtų tautų laisvės. Vieniems atrodė, kad iki šio meto pavergtų tautų laisvės reikalus gynusių žmonių pavergtuosius pardavė ir nusilenkė pavergtėjams. Tuo tarpu kitiems atrodė, kad niekas nieko nepardavė ir kad reikia tęsti kovą, neatstumiama geriausių ir galingiausių giminio krašto laisvės draugų.

Naujienuos visą laiką skelbė, kad pirmą eilę reikia nustatyti faktus. Dažniausiai tikslų faktų nustatymas ginčus baigia. Šiandien tas karštas politinis klausimas pamažu jau pradeda atvėsti, nes kiekviena diena atneša vis daugiau įrodymų, kad Lietuvos laisvės bylos reikalas mažai kuo tepasikeitė nuo anksčiau buvusios padėties, ir kad lietuviams, nekaltant apie pasipiešiojimus, kartais asmeniškų ir nelabai jau džentelmeniškų, vis dėlto reikės rasti bendrą kalbą ir derinti savo jėgas vieningam darbui. Jeigu Amerikos lietuviai bus susiskaldę ir siuntinės po kelias delegacijas, tai savo gerų kovotojų vardo jie nustos. Su lietuviams amerikiečiai nesiskaitys, kaip šiandien nesiskaito su gudais ar net ukrainiečiais.

Amerikos lietuvių daugumai šiandien jau aišku, kas įvyko Helsinkyje, ir jie pradeda suprasti, kuriais sumetimais Helsinkio aktai buvo pasirašyti. Bet lietuvių tarpe sukeltas politines aistras galutinai galės išblaškyti tiksliai artėjantys svarbūs suvažiavimai. Didelį darbą turės atlikti Amerikos lietuvių Tarybos kongresas, šaukiamas Chicagoje lapkričio 22 dienai. Daug galės padaryti savaitę vėliau New York'e šaukiama Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto konferencija. Galimas daiktas, kad šios konferencijos galės suartinti kitaip galvojančius Amerikos lietuvius.

Prieš Amerikos lietuvių Tarybą dar tebeskleidžiami įvairūs gandai, josios pirmininkas kritikuojamas ir kaltinamas nenoru pamesti kelią dėl takelio, bet iš visko matyti, kad artėjanti Amerikos lietuvių Tarybos metinė konferencija išgirs idomius valdybos narių ir pirmininko pranešimus apie tai, kaip visa valdyba ir ypač jo-

KUR ATSIDURĘ

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ?

1949 m. paskelbtą ir dabar lietuvių sudaro vieningą Pasaulio lietuvių Bendruomenę ir

"Tautinis solidarumas yra aukščiausiaji tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai. Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuo-

sios pirmininkas pajėgė nugalėti visus sunkumus ir išgauti iš krašto prezidento tokius svarbius pareiškimus. Reikia manyti, kad suvažiavusiems atstovams papasakos, kaip tiems svarbiems pareiškimams išgauti teko vesti kovą ne tik su amžiniais Lietuvos laisvės priešiniais, bet ir su pačiais lietuviams, nesuprantančiais susidariusius tarptautinės padėties ir asmenišką savo ambicijas stantančius aukščiajam visuomeninių ir net Lietuvos laisvės reikalui.

Amerikos lietuvių Tarybos vadovybė aiškiausiai suprato padėti, aptarė strateginius žingsnius ir šaltakraujiškai juos vykdė, kol išgavo ne tik svarbų prezidento Fordo pranešimą, bet ir gavo teisę pranešti pavergtiems lietuviams žinią, kad JAV ir toliau Lietuvos aneksijos nepripažins. Žinią lietuviams pranešė ir juos laiku išpėjo ALTo pirmininkas Dr. Kazys Bobelis ir Susivienijimo lietuvių Amerikos prezidentas Povilas P. Dargis. Jų pasakytos kalbos gerokai apardė okupanto ruošiamą "džiaugsmo" demonstraciją. Šiandien kiekvienam aišku, kad prezidento Fordo paskelbtas pareiškimas turės didelę svarbą Lietuvos laisvės kovoje. Amerikos lietuvių Tarybos priešai stengėsi nuvertinti išgautą pareiškimą, bet daugiau nusimanantieji teisininkai tvirtina, kad prezidento Fordo pareiškimas gali būti svarbesnis, negu kitų anksčiau padarytieji.

Šiandien kiekvienam aišku, kad Amerikos lietuvių Tarybos konferencija dar labiau sustiprins ALTo sudarancias organizacijas ir veikėjus vers suglausti gretas ir siekti kovai už pavergtą krašto reikalingos vienybės ir gerai apgalvotų naujų politinių žingsnių. ALTo vadovybė davė faktus ir nesikišo į kitų organizacijų padarytus neapgalvotus pareiškimus.

Iš visko atrodė, kad kiek sunkiau bus susitarti VLIKo konferencijai suvažiavusiems atstovams. Atsakingi VLIKo žmonės padarė visą eilę neatsakingų pareiškimų, kurie iki šio meto neišryškinti ir nepatiksinti. Tas klausimas, greičiausiai, teks spręsti pačioje konferencijoje. Būtų daug geriau, jeigu galėtų ji aptarti anksčiau ir išvengti bereikalingų aistrų. Bet ir VLIKo konferencijos nutarimus nuspręgtų grupių pasiūstai atstovai. Kokius atstovus grupės pasirinks, tokia bus viso komiteto nuotaika.

Svarbu, kad VLIKo atstovai nepakiltų puikybėn ir nutartų bendradarbiauti su Amerikos politinių grupių ir fraterinių organizacijų sudaryta ALTa. Jeigu VLIKo konferencija nenorės rasti bendros kalbos su ALTu, tai Amerikoje Lietuvos laisvės reikalais turės rūpintis ALTa, kaip ji rūpinosi visą laiką. Turėkime vilties, kad VLIKo konferencijon suvažiavusieji pirmiausia nustatys faktus ir tada padės prablaivinti politines nuotaikas.

Z. DAILIDKA latini tautinio solidarumo jausmą.

Tai, visi pasaulyje pasklidę lietuvių sudaro vieną, bet jokių būdu ne dvi ar daugiau bendruomenių ir jie patys yra solidarūs tos pačios tautos vaikai tarp savęs broliai. Ar šiais laikais taip iš tikrųjų gyvenime vyksta? Kur atsidūrė lietuvių Bendruomenė?

Pasaulio lietuvių Bendruomenė — PLB ir jos sudėtyje veikią Jungtinių Amerikos Valstybių Bendruomenė — JAV LB, kovodamos dėl veiklos kompetencijų, darbų pasidalinimo, tautiečių aukojamų pinigų, kaltindamos kitus veikėjus užsipyrieliu norais, partinių kombinacijų keliais, būti Lietuvos laisvinimo darbuose išeivijos vadais, atsidūrę konflikte su visomis bendrųjų tikslų organizacijomis, o ypač su tomis, kurios dirba politinį darbą. PLB valdybos pirmininkas Br. Nainys, manydamas kad visa toji nesantaika yra normalus reiškinys ir dėl jos nereikia rašalo lieti bei laiko gaišinti, visgi nutarė pasiųskinti ir Pasaulio lietuvių — PL nr. 12, 1975 išspausdino straipsnį "Gal galima dirbti ir nesustarus?", kuriame ir šitaip parašė:

"... Vienybės stoka yra didelė problema ir lietuvių išeivijoje. Dėl to stebėtis per daug ir nereikia, nes esame tokie pat žmonės, kaip ir visi kiti. Ginciai, nesutarimai ar net atviros peštynės mūsų tautoje yra toks pat senas reiškinys, kaip ir pati tauta. Barėsi mūsų protėviai žiloje senovėje, žudė vieni kitus mūsų galybės metais, ruošėme perversmus bei vykdėme atentatus atgautos nepriklausomybės laikais, riejamės ir išeivijoje. Bardamiesi vis vienas kitam aiškinam, kad nesutarimai mums kenkia, kad iš jų nėra nei kokios naudos, kad jais mes padedam tik priešui, bet bartis nenustojam".

Ir toliau tame pat straipsnyje Br. Nainys dar priduria: "... Nors šiuo metu nesutariame rastume kiekviena lietuvių priglaudusiame krašte, beveik kiekvienoje organizacijoje, net ir tokiame aiškios kariatyvinių tikslus turinčiame Bendrajame Amerikos lietuvių Šalpos Fonde, bet didžiausi nesutarimai pasireiškia Amerikoje tarp politinės paskirties institucijų bei grupių iš vienos pusės ir lietuvių Bendruomenės — iš kitos..."

Teisingai parašyta: PLB ir JAV LB nesutaria su visomis politinės paskirties institucijomis. Tai labai blogas reiškinys. Bet visų blogiausia, kad JAV

LB nesutaria ir pati su savimi. Ji neprisilaiko PLB konstitucijos — lietuvių Chartos raidės ir dvasios. JAV LB organizacijų vyksta didžiausi nesutarimai, bylos nuosavos ir kitataučių valstybiniuose teismuose, griežtai skirtingos nuomonės svarbiais JAV LB vadovybės rinkimų, jos veiklos ir pagrindinių siekimų klausimais. Viso to išdavoje atsirado lygiagrečios JAV LB apylinkės, apygarda ir net taryba...

Neprasminga būtų svarstyti problemą kaip LB vadovybė turėtų santykiuoti su politinio darbo bare dirbančia Amerikos lietuvių Taryba — Alta ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto — Vliku, nes kol PLB ir JAV LB vadovauja ryškūs vienos politinės krypties veikėjai, kuriems labiausiai rūpi įvairiomis politinėmis aritmetikomis bei kombinacijomis visiems išeivijos lietuviams vadovauti, bet koks išmintingas susitarimas su partiniais pagrindais sudaryta Alta ar Vliku neįmanoma.

Gaila, kad atsirado šitokia situacija. Mūsų išeivija jau spėjo užauginti net dvi išsilavinusias ir tautiniai sąmoningas kartas. Atsirado gana daug jaunų ir visuomenės darbui pasirošusių asmenų. Jie galėtų užimti (nuolat atsirandančias iš mūsų politinio darbo pasišalinusių) veikėjų pareigas, nors iki šiol jie daugiausia šitokiam politiniam darbui buvo dėl įvairių priežasčių, ypač dėl ryškios partinės nesantaikos abejingi.

Minėto Br. Nainio straipsnio "Gal galima dirbti ir nesustarus?" galutinis pasiūlymas:

"... gal galėtumėm sutarti, kad dirbam kiekvienas atskirai ir vienas kitam nekludom. Vis vien geriau būtų atskirai dirbti, negu bendrai peštis". Ir toliau tame pat straipsnyje Br. Nainys dar priduria: "... Nors šiuo metu nesutariame rastume kiekviena lietuvių priglaudusiame krašte, beveik kiekvienoje organizacijoje, net ir tokiame aiškios kariatyvinių tikslus turinčiame Bendrajame Amerikos lietuvių Šalpos Fonde, bet didžiausi nesutarimai pasireiškia Amerikoje tarp politinės paskirties institucijų bei grupių iš vienos pusės ir lietuvių Bendruomenės — iš kitos..."

Analizuokime ir ieškokime priežasčių kodėl šitaip Bendruomenė yra, kur tos visos nesutarimo ir skilimo šaknys. Ar lietuvių visuomenėje teisingai ir objektyviai visais mūsų bendruomenės klausimais informuojama, pagaliau, ar galima grąžinti vienybę pačioj Bendruomenėj?

Pirmiausia pabrėžkim faktą, kad LB skilimas nėra jau toks mažas, kaip įtaigoja kai

kurie žmonės tam ūkroje mūsų spaudoje. Dažnai šitokia informacija yra vienašališka ir klaidinanti. Pavyzdžiui, PL nr. 13, 1975 straipsnyje "JAV LB susirinkimai" rašoma:

"... Reorganizuotos LB Marquette Parko veikėjai tvirtai laikosi savo pozicijoje: atmetė ir žodžių ir raštu pateiktus bendro darbo siūlymus. Užtat kovo 9 įvyko nepaprastai gausus (apie 300 asmenų) LB Marquette Parko apylinkės susirinkimas..."

Šitokių rašymų bandoma sudaryti išpūdį, kad tas gausumas pasireiškė absoliutine Marquette Parko lietuvių dauguma, o visi kiti, tai tik nereikalinga mažuma... Iš tikrųjų taip nėra! Už dviejų savaitių vyko reorganizuotos LB apylinkės narių susirinkimas ir jame dalyvavo nemažesnis skaičius vietos lietuvių. Todėl reikėtų sutikti, kad Marquette Parko LB nariai pasiskirstę lygiomis pusiau. Skilimai Marquette Parke, Cicero ir kitur nėra maži. Ir šis skilimas plečiasi Detroito ir kitose LB apylinkėse. Svarbiausia, kad daug LB narių nemėgsta tokio susiskaldymo ir šalinasi iš bet kokios LB veiklos. JAV LB centro valdybos veikėjų tvirtinimas, kad tasai LB skilimas yra mažas, lokalinio pobūdžio Chicago reikalas, yra juokingas kai toji Chicago yra beveik pusė visos JAV LB, o savąja veikla, idėjomis ir lėšomis, sakyčiau, net ir didesnė.

Kur viso nesutarimo priežastys? PL nr. 13, 1975 leidinio redaktorius, buvęs PLB pirmininkas Stasys Barzdukas straipsnyje "Asmenų ar organizacijų santalka" aiškina:

"Atskira vieta visų kraštų liet. bendruomenių šeimų priklauso JAV LB: ji pati didžiausia ir pajėgiausia. Pvz. jos VII Tarybą rinko 10,440 lietuvių. Mūsų sąlygomis skaičius gan įspūdingas. Bet kartu kai kam ir tikra rakštis. Todėl jie visa daro, kad kaip nors šiems rinkimams pakenktų arba ir visai juos sugriautų. Ieškodami priekabių jie "iš adatos priskaldo vežimą", kalba apie "sukčiavimus", "užgrobiškus", "diktafiros primetimą" ir t. t. Bet apylinkėje, kurioj aš pats balsuoju, rinkimai nesulaukia jokių priekabių. Negirdėti priekabių ir kitur. Dve jose Chicago apylinkėse skundus LB Garbės Teismas rado nesvarstytiems. Tačiau dabar jau atsirado du "reorganizuoti pirmininkai..." ir toliau tame pat straipsnyje S. Barzdukas dar paryškina:

(Bus daugiau)

A. VILAINIS - SIDLAUSKAS

O KAS TU?...

47

Paciū kilo šurpus klausimas — ar ir jis yra numatomas pasodinti į elktros kėdę. Gal advokatas jį tyčia tik ramino, nenorėdamas atskleisti jam grėsiančios elktros kėdės.

Praslinko dar kelios dienos. Nebuvo nė tų varginančių pasimatymų. Buvo tik atvykusi motina ir, kai ramiau galėjo pasikalbėti, jis jai papasakojo savo regėjimą. Iš karto jį nusigando, dingtelėjus minčiai, kad Dennis tebėra pamišęs, bet greit pagal jo nupasakojimą jį prisiminė, kad tokį nustaubį asmenį buvo sutikusi advokato laukiamajame, ir kuris nekreipė visai dėmesio į ją. Tikriausiai nematydamas. Jai patikėjus, Denniui nebebuvo sunku ją įtikinti, jog nereikia jam iki teismo išeiti ir laisvę už užstatą. Pradėjo apsiprasti ir su kalėjimo tvarka. Dienos, kaip paprastai, kaliniams buvo nepaprastai ilgos. Kai nėra kas veikti, visa aplinka vienoda, akys klausia nebeuina naujų išpūdžių, laikas slenkia labai lėtai ir varginančiai. Rytą pakelia švilpukas, laukiamas pusryčių, pietų, vakarienės ir vėl švilpukas, vadinasi, reikia eiti gulėti. Tas vykdavo vienodai, nuolat, laiku, jais ir dienos tarpai būdavo matuojami. Seno amžiaus žmonės nors sapnais gali pasidžiaugti. Jaunus jie lan-

ko retai, ir patys dažnai išblėsta prabudimo metu. Kuomet jį pravedavo pro kitas celes pasimatymui, atidžiai jį pas pažvelgavo. Kaimynų turėjo daug — Visos celės buvo apgyvendintos nusikaltėliais. Dviejuose pastebėjo net esant po du kalinius. Kartą, kai buvo vedamas pasimatyti su advokatu, vienos celės viduje stovėjo į geležinius virbalus įsikibę pusamžis žmogus, apžėlęs, rudais išsidaikiusiais plaukais. Jiems praeinant pro jo duris, iškišo savo ilgą raudoną liežuvį. Sargybiniams pradėjus ant jo rėkti, jis spiovė ir pasitraukė nuo durų. Ir šis menkas įvykis jam buvo savaip įdomi naujiena, nors ir nežinojo, ar liežuvį jis rodė jam, ar sargybiniams.

Mintys yra pati gyvastingiausia žmogaus dalis. Jos aprėpia žmogaus praeitį, dabartį ir svajonių keliu siekia ateities horizontus. Visa, ką padaro ir nuveikia žmogus, yra pirma pagrindžiama mintimis. Denniui tebuvo tik viena jų kryptis — praeitis. Gyvenimas prieš jo akis buvo juodas ir beviltiškas, kaip juodžiausia nepermatoma naktis. Nieko sau gražaus nebepramatant, nebebuvo nei kas ir begalvoti. Tokia pilka, vienoda ir niūri dabartis minčių pasauliui buvo nedėkinga. Nė neįsivaizdavo, jis savo mintimis nugrimzdavo į savo gyvenimo praeitį iki pat smulkiausių detalių. Ir ta praeitis būtų buvusi nepaprastai graži ir miela prisiminti, jei ne nuolat ir visada iškydą du žmonės — du veidai. Kai tik jis mintimis įplaukia į praeties van-

denis, tuoj mato savo motiną ir Džimį. Kuo jis daugiau pasineria į savo vaikystę, tuo labiau ryškėja, artėja motinos veidas. Tas mielas veidas, spindis džiaugsmu, jam kelia liūdesį ir primena jos kančią. Dar daugiau jį persekiojo praeties kelyje Džimis. Ir niekur jo negalima palikti, atsikratyti. Nėra laiko ir vietos, kur jis su juo nebūtų visada toks draugiškas, šiltas ir šypsoji, lyg jis jo nebūtų nužudęs.

Zaidžia gatvėje — kartu su Džimi. Eina mokyklon — greta žingsniuoja ir jis. Atsisėda į suolą — girdi vartomos knygos puslapių šnabždesį ir supranta, jog pamokos Džimis nebuvo skaitęs. Dar skambintis nesuskambėjo, jis jau juokiasi koki nors pokštą mokytojiui iškretęs. Atsiduria prie ežero, žinoma, abu, neria į vandenį, plaukia ir, žinoma, abu greta. Kaitinasi saulėje, žarsto smėlį, pila į krūvelės ir vis abu. Įmetė ežeran mėsę, traukia žuvį, ir Džimis plūdė pasineria. Braiždžioja po miškus, parkus ir kartu su juo. Paūgėję susitinka praeinant mergaites, merkia akim ir abu juokiasi. Tik kai švaistosi miesto gatvėse, kine, užėgose jau su jais kartumaišosi ir Robertas. Tik sporto lauke žaidynėse jau daug daug susitelkia, bet ir tada, rodos, girdi Džimio balsą:

— Denni, laikyk kamuolį...
— Taip kasdien ir kasdien neapbaigiamai kartojasi. Geria vis kaip saldų vyną, kurio stiklo dugne vis atsiranda pasilikusiu dramzlių. Lygiai taip, kaip po gero išgėri-

mo skauda galvą, taip jam drasko skausmingai tie du neišnykstantys veidai. Neįmanoma tų atsiminimų vaizdų atsikratyti. Kai bando mintis pakreipti į dabartį, nieko daugiau nematyti, kaip tik toji raudona vieliomis apipinta elktros lemputė ir koridoriuje girdimi sargybinių žingsniai.

Praslinkus daugiau kaip trejetai savaitių popiečio metu buvo šaukiamas pasimatymui. Buvo kiek keistoka, tik vakar buvo jį lankiusi motina, o advokatas žadėjo pasirodyti tik po savaitės.

— Kas tai galėtų būti? — mąstė jis, eidamas koridoriu į pasimatymo kambarį. Dar daugiau nustebo ir sumišo, kai pravėrus pasimatymo kambario duris, pamatė prie grotelių bestovintį Robertą. Iš greitai meste į jį žvilgsnio, jis atrodė niūrus, ar susirūpinęs, tikriausiai piktas. Jam pasidarė visai neįauku, nuraudo ir nuleido akis. Nesulaukdamas iš jo žodžių, pakėlė galvą. Jis tik labiau išplėtė akis ir neatsakė nė į jo galvos linktelėjimą. Truko ilga pauzė, nes abu nesurado pirmojo žodžio pokalbiui. Denniui jis vis tebeatrodo piktas, lyg pradėdamas keikti ar norėdamas jį apkmūšioti. Jis sunkiai atsiduso ir, matyti, norėdamas, kad Dennis pradėtų kalbėti, prabilo:

— Kodėl tyli? ...
— O ką, Robertai, dabar aš galėčiau tau pasakyti?
— Pasakyt bent, kodėl tą vakarą tu buvai taip pasiutęs? Koks žaltys tau tada bu-

vo įstrigęs į galvą? Aš ir dabar dar negaliu suprasti ir įsivaizduoti. Mes buvome tokia puiki ir laiminga trijulė. Nuo tavo šūvio krito Džimis, ir tu pats pūvi dabar tame urve. Manai man tai jau gerai, linksma vienam pasilikusiam...

Jam nutilus, Dennis nesumojo ką atsakyti.

— Ir vėl tyli. Kalbėk, žinai, kad ne daug laiko skiria pasimatymui.
— Aš tau sakiau, Robertai, kad nerandu žodžių, kas būtų galima pasakyti po šio įvykio. Skaudu, gaila, bet nebeapkalbama. Viena, ką galėčiau prašyti tavęs — alleisti ir pamiršti mane. Supranti, aš jau esu miręs pasauliui.

— Pamiršti! Kaip tai pamiršti. Tu manai, man tavęs ne gaila? Piktas ir gaila. Kad galėčiau, gerai tave apkeičiau ir vis tiek išneščiau ant savo pečių iš to prakeikto urvo. Bet viskas dabar po velnių. Viskas žuvo, kas buvo taip gražu ir linksma gyvenime. Gal tu sakysi, kad netiesia?

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

Jos visad rašo

TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulecki Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 West 71st Street
Ofisai: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 E. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienas ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: ME 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 West 51st Street
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2636 West 63rd Street
Val.: antradienis 1-4 po pietų.
ketvirtadienis 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Namų rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 West 59th Street
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis,
penktadienis 9-12 val. vak. Šeštadienis
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bantai.
Speciali pagalba kėlimams
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
2850 West 64th St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

Namų savininko ir nuomininko atsakomybė

Mes gyvename gana aukštai išvystytoje komercinėje demokratijoje.

Mūsų valstijos įstatymai plačiai išbūlinoti ir paliečia namų savininko ir jo nuomininko teises. Bet šie įstatymai negali būti vienoje pusėje. Namų savininkui patariama, jei nori išnuomoti butą ir jį krepšias asmuo, tai pirmiausia iš jo reikia paaimti veiklos istoriją (aplikaciją). Pamatę — tą aplikaciją, galite spręsti ar jis yra pastovus žmogus. Tik tada patariama jam paruošti (leasą) nuomos sutartį. Lietuviai namų savininkai išnuomoja namą be virš pamintų patarimų, o vėliau jie gali nukentėti vien tik dėl to,

kad pasitikiėjimas yra vienas dalykas, o praktiškame gyvenime — atskiras dalykas.

Aš visuomet patariu, kad pasitikiėjimas yra garbingas žodis, tačiau yra neapibrėžtas komerciniame gyvenime. Jeigu buto nuomininkas nesumoka rendos, tada namų savininkas jam turi įteikti raštišką notą. Žinoma, turi gerai tą notą paruošti.

Mums, advokatams, dažnai pasitaiko įsikšti, kai namų savininkas įteikia neteisingas notas. Praėjus penkioms dienoms ir nesumokėjus, notos eina pas advokatą, kad iškraustytų tą nuomininką. Žinoma, namų savininkas turi teisę tą daryti.

Advokatas, prieš užvesdamas iškraustymo bylą, turi paaiškinti, kai byla prieš teisejį ir nuomininkas bus irgi prieš teisejį stalo. Šis pasako, kad "aš apmokau dabar". Teisejas sako savininkui: "priminkite pinigų". Tada teisejas bylą panaikina. Tada advokatas, gavęs \$150 honoraro savo darbą baigia, tačiau namų savininkas turi nuostolių ir pykščio.

Rezultate nuomos sutartis yra geriausia apsauga.

Ar gali namų savininkas nutraukti nuomos sutartį? Jeigu nuomininkas pasirašo sutartį, kad ateis gyventi 2 asmenys, o už 1 mėnesio ar daugiau pasirodo, kad šeima padidėjo. Tada naudoja daugiau šviesos, vandens ir kt. Panašiuose atsitikimuose mes turime nepalankius namų savininkui įstatymus, kurie sako, kad šeima gali gyventi viename bute. Tuomet namų savininkas turėtų įrodyti, kad jie yra ne šeimos nariai ir ne giminės. Žinoma, namų savininkas turi negalėti įrodyti tada sutarties negalėtų sulaužyti.

Adv. Charles P. Kal

Portugalai apie lietuvius

Arkivyskupijos laikraštis "O Sao Paulo", Brazilijoje, paskutiniame šių metų spalio mėnesio numeryje užsėdėjo per visą puslapį (8 skiltis) didžiausiomis raidėmis antrašte: "Žmogaus Teisių Pažeidimas Lietuvoje" sovietų valdžioje (1971-1974).

Įžangoj, pastebėjus, kaip 1940 metais Pabaltijo kraštai buvo sovietų jėga užimti, laikraštis pabrėžia, kaip "tvirtu nusistatymu pabaltiečiai priešinosi prieš pagrindinių žmogaus teisių laisvumą nuo pat užgrobimo dienos.

Dar daugiau — kovoja kiek sąlygos leidžia, už paties nepriklausomybės atstatymą. Kovoją kaip tautos, turinčios savo individualybės samonę, giliai įsiskabinusią politinę ir kultūrinę tradiciją, kuri juos spiria priešintis visa sovietinė geidžiančiai tokiai imperialistinei valstybei kaip kad Sovietų Sąjunga".

Pastraipoj "Valdymo plotmė", laikraštis pastebi, kad žmogaus teisių pažeidimas pasireiškia visose gyvenimo srityse: "jis stiprus mokyklose, kolektyviniuose ūkiuose, spaudoje, kultūriniuose pasireiškimuose, Bažnyčioje". Nežiūrint, tačiau, "sovietų policijos pastangų, Lietuvoje religinis ir tautinis atsparumas yra labai gyvas".

Pastraipoj "Paraližuota Bažnyčia" primena sunkią katalikų Bažnyčios padėtį: uždarytos bažnyčios, sumazėjęs kunigų skaičius, varžymas stoti į seminariją.

Ir iškelia (trečiojo pastraipio) "Tikėjimo gyvumą". "Visais frontais einant antireliginė propaganda, jaunimo išskyrimas, progresyvus fizinis Bažnyčios grovimas stato pačią Bažnyčią dideliu pavojum — veda prie visiškos mirties vienos kartos bėgyje. Tačiau, nors didelis religijos prispaudimas, matosi gyvas prie jos prisirišimas. Tad ir tie 17,000 tikinčiųjų parašų liudija, kad religija tautoje gyva".

Dar primenama, kad "katalikai, negalėdami viešai išeiti su savo spauda, nuolat leidžia pagrindinių leidinių — dokumentų, kurie nušviečia viduj esančią padėtį".

Tam pačiam numerio yra ir kitas straipsniukas: "Pažinkim pabaltiečius". Laikraštis jame geografiniai ir istoriniai trumpai pristato estus, latvius ir lietuvius, matomai panaudodamas neseniai portugalų kalba išėjusį leidinį "Užmirštieji Baltai".

(E)

Rūpinasi Lietuvoj suimtu Kovalevu

Išėjo rugpjūčio-rugsėjo "Elta-Press" italų kalba biuletenis. Redaguoją prelatas Vincas Minčevičius Romoje. Daug vietos joje yra skiriama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai: byla 845; Sergei Kovalevo suėmimas; akademiko Andrei Sacharovo atsisakymas dėl Kovalevo suėmimo ir kt.

(E)

Prez. Sadat kalbėjo kongreso nariams

Besilankantis Amerikoje Egipto prez. Sadatas, bendrame kongreso-senato posėdyje sakė daug kalbą, pabrėžė, kad jis čia atvyko ne prašyti pašalpos, išgauti kokių pasidėjimų bei garantijų, bet ištiesti amerikiečiams draugišką ranką ir rasti bendrą susipratimą. "Mes neprašome jūsų šalies, — sakė Sadatas, — apiešti draugus, paversti juos priešais. Mūsų tikslas — taika. Tai svarbiausias ir pagrindinis rūpestis".

Kaip žinia, prez. Fordas yra paprašęs kongresą skirti Izraeliui 2,24 bil. dol. ekonominės reikalams ir ginklams pirkti, ir taipgi Egipto ekonominei pagalbai 750 milijonų. Rūmų tarptautinių santykių komitetas tuo klausimu turės apklausinėjimą.

Matyti, prez. Sadatas, turėdamas tai omenyje, dar kongresas pasakė, kad Viduriniuose Rytuose užplūdę amerikietiški ginklai prives prie ginkluoto konflikto. Jis priminė, kad Amerika darytų viską taikai užtikrinti. Jis priminė kongresui ir palestiniečių klausimą, kad jie būtų ištraukti iš rūpesčių ir vargo.

Egipto prez. Sadatas suinteresuotas gauti atominio kuro reak-

Kongreso atstovams leidus administracijai atvesti Egipto prezidentą Sadatą į bendrą kongreso narių sesiją, jie išsiderio iš administracijos atvesti į bendrą sesiją ir Izraelio premjerą Rabiną, kai jis atvažiuos į Washingtoną.

toriams. Jis prašęs prez. Fordo šį reikalą paminėti bendrame komunikate.

Ispanijoje neramu

Ispanijos valdovas gen. Franko kovoja su mirtimi, padedant daktarams, o jo režimui priešingos politinės nelegalios grupės stengiasi pasinaudoti susidariusia situacija, kad — pakeiptų jį savo naudai. Nelegalių partijų, dešiniųjų ir kairiųjų advokatai susirinkę Madride svarstyti, kokių būdu įgyvendinti demokratiją Ispanijoje, Frankui mirus, buvo gerokai apkulti ir sužaloti įsiveržus į salę ginkluotiems ir maskuotiems asmenims. Jie susirinkusius advokatus mušė pistoletais ir spigluota viela, surišta rėžė. Nukentėjo ir du ten buvę Vencuelos laikraštinkai.

Nelegalios partijos stengiasi išlaikyti politinius kahnus ir išgauti susirinkimų, spaudos ir politinę laisvę.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO
L E T U V I O
DRAUGAS IR BICULIS

Vietnamo karo didvyriui, J. A. V. karo aviacijos lakūnui, lt. CW2, helikopterų instruktoriui, pilotui

A. A.

EDMUNDUI PAULASKUI

tragingai žuvus, žmoną Ritą, tėvus, uošvius Stasiulius ir kitus gimines užjaučiame ir kartu pergyvename

Amerikos Lietuvių Aero Klubas

A. + A.

MAGDALENA BAKUTIENĖ
Gimusi Valukevičiūtė (Valukas)

Paskutinio metu gyvenusi Holy Family Villa, Ill.

Mirė 1975 m. lapkričio mėn. 8 dieną 8:47 val. ryto, sulaukusi 88 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Marijampolės apskr., Gudelių vls., Raudenių kaime.

Amerikoje išgyveno 70 metų. Paliko nuiludę trys vaikai: Elizabeth, Victor ir Peter; trys anūkai, 11 proanūkų, brolis Antanas Valukas ir daugelis kitų gimių, draugų bei pažįstamų.

Prašo gėlių nesūsti, bet aukoti Holy Family Villa.

Priklaušė Suvalkiečių draugijai. Kėstucio klubui, SLA 134 Moterų klubui, Don Varnaas Posto Nr. 986 pagalbiniam vienetui, Amžina Sėserių kaimietiečių rėmėja ir kit.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 So. Western Avenue, Chicago, Ill.

Antradienį, lapkričio 11 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas į kaplyčią į Nekalto Prasiėdimo Paneleš Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Magdalenos Bakutienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuiliūdę lieka:

Vaikai, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. 737-9800.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIŲ

"Kada aš būsiu nuėjęs ir prirengęs jums vietas, vėl ateisiu ir pasiimsiu jus pas save, kad kur aš esu, ten ir jūs būtumėte". — Jono 14:3.

Brangūs broliai, visuomet atsiminkite mūsų Viešpaties pažadą sugrįžti ir žinokime, kad dabar laikas jo nematomo čia buvimo (gr. parousia); todėl sergime savo širdis, savo žodžius ir darbus ir net savo mintis. Turėkime vilties netolimoje ateityje sulaukti prisikėlimo permainos ir patapti tokiais, koks dabar yra mūsų brangus Atpirkėjas ir dalyvauti jo karalystės garbės apsiėmimo. Susitinkime savo širdis ir paliuosuokime savo liežuvį ir ryžkimės uoliai tarnauti mūsų Viešpačiui ir jo mylimiems tikėjimo namiškiams. Jei šita viltis buvo inkaras Viešpaties žmonėms praėjusiais amžiais, tai tuo labiau ji turi būti padrasinimu mums, kurie gyvename Viešpaties sugrįžimo laikuose.

Kas antrą antradienį Sophie Barcus radijas skelbia Švento Rašto tyrinėtojų aiškinimus.

Viel žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirties? (t. t. klausimą atsako knygotė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINŲ VIETA
Rēpublė 7-8600 Rēpublė 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

N A R I A I:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Rēpublic 7-1213

2814 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Kaip tvarkyti koloniją, gintis nuo invazijos

Trumpa Hyde Parke — Kenwood istorija

Jaunas advokatas Paul Cornell nupirko paežerės smiltynų tris šimtus akrų. Namų statyba buvo pradėta 1850 met. Pardėję statyti namus turtingos šeimos: visokie biznierių, pramonininkai, politikai ir t. t. Namų statyba pradėjo plėstis, ypač sparčiai po Chicago's didžiojo gaisro, įvykusio 1871 met.

Tas pats Paul Cornell nupirko dar 350 akrų, abiejose pusėse 55-tos gatvės. Praėjus porai dešimtmečių, tapo įkurtas šandieną visame pasaulyje garsus Chicago's universitetas, kuriame studijuoja tūkstančiai studentų, įvairių rasių, kalbų atstovai, veik iš viso pasaulio.

Chicago's universitetą įkūrė John D. Rockefeller ir William Rainey Harper fundacija, 1891 m. Pradžioje universitetas buvo pastatytas ant trijų bloko plotu, neužilgo prireikė padidinti, buvo pastatyti studentams bendrabučiai. Šiuo metu universiteto rūmai, plotas yra miesto. Vietovės veidas šiandieną yra jau smarkiai pakitęs net keliais požūriais. Senieji namai, architektūrinės vertės jau gūra, greitai stiepiasi aukšti dangoraižiai, prie centrinių gatvių. Kolonijos gijima, dar kol kas laikosi, ten dar nėra dangoraižių.

Gyventojų pasikeitimas vyksta, kolonija yra integruota, bet juodųjų procentas, 30% yra stabilizuotas.

Labai įdomu, kaip tai atsiekiama, ypač Marquette Parko žmonėms, į kuriuos artėja juodųjų invazija — problema. Pasirodo, kaip gėdė sakė, namus parduoda ir butus išnuomoja be

Pianistė Aldona ir solistas Algirdas Brazis dalyvauja Naujų banketo programoje lapkričio 16 d. Polonia Grove salėje.

skelbimų: raktus perduoda pažįstamas — pažįstamui. Namų savininkai yra susiorganizavę blokais, jie prižiūri švarą, tvarką ir teisę.

Namai statyti vienos šeimos ir negalima įsileisti nuomininko, tai yra miesto įstatymas, jį sulaužiusieji yra traukiami teismui. Kartais seniūnai prižiūri tvarkos ir švaros reikalą: namai privalo būti laiku remontuojami, gatvės valomos.

Hyde Park-Kenwood kolonijos tvarkymo ir tvarkymosi pavyzdys yra tikrai rekomenduotinas Marquette parko lietuviams. Išbėgti, už puselį parduoti namus yra joks menas, tai tik neprotingas problemos sprendimas. Marquette parko kolonija yra ir arti miesto centro ir turi reto grožio parką, puikius, milijoninės vertės pastatus... Išbėgti lengva, bet sugrįžti, aišku, būtų sunkiau...

Korespondentė

TRUMPAI

— Ponia Z. Malukas iš vakarinės miesto apylinkės atsiliepė į Naujų platintojų vėjų, užsakydama jas 6 mėnesiams. Reformacijų ir staigiu kitimų laikotarpyje bei įvairių idėjų retorikoje lietuviams yra svarbu nepasimesti ir nenuklysti nuo tikrojo kelio. Tai yra įmanoma turint teisingą informaciją ir tikslus įvykių komentarus. Naujienos nori ir sugeba tai atlikti, ką įrodė ilgų metų praktika ir pastaruoju metu. Todėl bendrai gerovės visiems vėta, net būtina, užsiprenumeruoti Naujienas, kurios vėjaus proga yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai. Dėkui p. Malukienės už gerą pavyzdį.

— Tadas Tallat - Kelpša iš Brighton Parko apylinkės, apgailestaudamas, kad dėl kitokių įsipareigojimų negalės dalyvauti F. Vaitkaus minėjimo bankete, įteikė per Alg. Budrecką Naujų paramai 10 dol. Naujų vadovybė nuoširdžiai dėkoja.

— Ponia Bernice Bierma, Berwyn, Ill., praneša, kad kartu gyvenęs jos dėdė J. Staskan dabar serga. Jis siunčia visiems sveikinimus, taip pat linki, kad Naujų parengimas gerai pasisektų. Ilgametis skaitytojas J. Staskan yra 84 m. amžiaus.

— Ponia Liudvika Bublauskienė iš Gage Parko apylinkės, Naujų skaitytoja nuo 1-jo numerio, apgailestauja, kad dėl sveikatos negalės dalyvauti Naujų bankete, nors jis yra visiems svarbus ir patogioje vietoje. Dėkui jai už sveikinimus ir ta proga prisiųstą penkinę Naujų paramai.

— A. Jurkšaitis, Pittsburgh, Pa., pratešdamas prenumeratą, savo gerus linkėjimus Naujienoms palydėjo 14 dol. auka. Ponia N. Cuzas, Steger, Ill., atsiuntė du dol. Tautietis iš Lemonto apylinkės užsiskaitė Naujienas vieneriems metams, bet pavadė prašė neminti. Naujų vadovybė visiems dėkoja.

— Jurgis Breivė, Justinas Žemaitis ir Kostas Karoblis jau užsakė bilietus sau bei artimiesiems į F. Vaitkaus minėjimo banketą, kurį ruošia Naujienos sekantį sekmadienį, lapkričio 16 d. Polonia Grove salėje. Rengėjai maloniai kviečia visus dalyvauti ir prašo vietos grupėmis arba pavieniai užsiskaityti iš anksto Naujienose.

— Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos Clevelande Tėvų komitetas ruošia pietus Nuolatinių pagalbos parap. valgykloje

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių
WANTED
MIDDLE AGED COUPLE
or widow to live in and manage a nice home for elderly lady. Call for appointment between 12 noon and 8:00 P. M. Tel. PR 6-3035

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
BODY SHOP
Experienced body men and painters needed for busy south suburban shop. Top pay and medical insurance plan available.
DOLTON BODY SHOP
14435 GREENWOOD RD.
DOLTON, ILLINOIS 60437-3700

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkių reikia
FULL TIME SALES
No Saturdays, no Sundays. Experienced preferred but not required. Please apply:
WOOLWORTH COMPANY
674 N. Michigan Ave.

lapkričio 23 d. nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak. kviečiami visi lietuviai ir jų bičiuliai.

— Danutė Bilaišienė, Dalia Bylaitienė, Petras Jurkštas, Leonas Narbutis ir Vytautas Šumskis sudaro Pelkio žiburėlio redakcinę kolegiją. Ji paruošia literatūrinės valandėlės ketvirtadieniais per Margučio radiją.

— Otto Mejeris išrinktas Melrose Parko Lietuvių Amerikos piliečių klubo pirmininku, Petras Tautkus ir Jonas Černius — vicepirm., Kazys Tautkus — sekr., J. Urbelis — ižd., J. Utara — fin. sekr., P. Pažėrūnas — tvarkdariu. Klubas reiškiasi politinė, visuomeninė ir kultūrinė veikloje.

— Aleksandras Mockus išrinktas Lietuvos Vyčių 112 kuopos pirmininku, Albertas Zakarka — vicepirm., Sofija Nieminski — prot. sekr., Dolores Vainauskaitė — ižd., Stefania Miodzek — korespondente, Monika Kasper — fin. sekr. Priežiūros komisijon išrinkta Prudencija Bičkienė ir Al. Pakalniškis Jr. Į komisijas išrinkti: Estelle Rogers, Rūta Dagienė, Emilija Pakalniškienė, Julija Zakarkienė, Geraldina Mockuvienė, Irena Sankutė ir R. Jurgaicius. Salės prižiūrėtoju paskirtas Juozas Laurinaitis, kuris idealiai atlieka tas pareigas.

— Sekanti lietuvių respublikonų federacijos konvencija numatyta šaukti Chicagoje, 1976 m. rugsėjo mėn. 4—5 d. laike lietuvių tautinių šokių šventės.

— K. Darbutas, Kenosha, Wis., yra ne tik naujas mūsų skaitytojas, bet ir rėmėjas. Užsiskaitomas Naujienas vieneriems metams, jis atsiuntė 4 dol. jį paramai. Naujų vadovybė dėkinga jam už dėmesį ir už paramą, taip pat taria padėkoti skaitytojui, kuris supažindino p. Darbutą su Naujienomis. Dabar yra paskelbtas platintojų vėjas, kad daugiau tautiečių galėtų susipažinti su Naujienomis ir jas užsiskaitytų visų lietuvių ir Lietuvos taip pat Amerikos gerovei. Jų tikslu informacija ir nauda ypatingai išryškėjo Helsinkio konferencijos eigoje bei sukeltoje nesveikoje retorikoje.

— Pranešame Chicago's apylinkės lietuviams, kad įsikūrė Cicero Medžiojotojų ir žvejų Ešerio klubas, kuriam vadovauja p. Juozas Juškauskas.

Išteigto klubo balius įvyks šių metų lapkričio mėn. 15 d., 8 val. vakaro popietį Pečikio svetainėje, 1500 South 49 Avenue, Cicero, Ill. Gros p. Ramonio orkestras. Skanūs valgiai, ypatingai skaniai paruošta žuvis. Įėjimas tik \$5.00 asmeniui. Bilietus galima gauti p. Pečikio svetainėje, 1500 So. 49 Avenue, arba pas p. Bikulčių, 4845 West 14 St., Cicero, Ill. Valdyba (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠIUS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIŠ

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MŪRINIS - MEDINIS. \$1,100 mėn. Prašo \$50,000. Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

— Naujienas galima užsisakyti telefonu, skambinant administracijai darbo valandomis. Taip pat kviečiama skambinti arba rašyti prašant siųsti susipažinimui. Platintojų vėjas proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai pagal gautus pageidavimus ir galimų skaitytojų adresus.

(Pr).

♦ Pasakyti tiesiai laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavertęsiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiuotojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpis Naujienos yra būtinas kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus.

(Pr).

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63RD ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vieninteli lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IR KITA PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

(Pr).

MUMS GERAI KARTU

6 KAMBARIŲ 12 M. MODERNUS MŪRAS. Įrengta virtuvė ir kambarys beismante. Naujas garažas. Arti parko ir California Ave. Greit galite užimti. \$29,900.

2 BUTŲ MEDINIS. 2 auto garažas. Reikia specialisto rankų pataisyti. Marquette Parke. \$13,000.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patogumais. Pušų medžio porčius. \$32,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

3 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūso. \$71,700.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUD'S REAL ESTATE

PIRKSTI — PARDUOSTI — NUOMOSTI

IVAIRIUS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS

4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE

Tel. 254-5551

LEMONTO APYLINKĖJE

135-TH IR ARCHER AVE.

Tel. 257-5861

M. A. ŠIMKUS

Real Estate. Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskiepimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu menų visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm, Fire and Casualty Company

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$64 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REpublic 7-1941

give... so more will live

HEART FUND

SKAITYK IR KITA PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

SKAITYTI DEMOKRATINĮ

DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kainą \$2.00. Knygelė jums bus pasiūsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdovanas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujas kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolerinių Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujų platintojų vėjas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendrus darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylaia lietuvių dauguma šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa įsiprenumeruoti.

Todėl Naujų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platintojų vėjų kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjimo, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill. 60608

Siunčiu..... dol. Naujų prenumeratą, Jubiliejinio

vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS.....

ADRESAS.....

SKAITYKITE NAUJENAS